

- presnosť použitých prognostických metód overujeme pomocou vybraných charakteristík
- všetky charakteristiky presnosti vychádzajú z **reziduálnej odchýlky** e_t vyjadrenej vzťahom

$$e_t = y_t - \hat{y}_t$$

- symbolom e označujeme tzv. **rezíduum**
- čím je hodnota rezíduí bližšie k nule, tým presnejší model sa podarilo získať

Základné charakteristiky

Priemerná absolútna chyba

$$\text{PACH} = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n |y_t - \hat{y}_t| \quad (\text{CH1})$$

Priemerná štvorcová chyba

$$\text{PŠCH} = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n (y_t - \hat{y}_t)^2 \quad (\text{CH2})$$

Priemerná absolútna percentuálna chyba

$$\text{PAPCH} = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n \frac{|y_t - \hat{y}_t|}{y_t} \quad (\text{CH3})$$

Priemerná percentuálna chyba

$$\text{PPCH} = \frac{1}{n} \sum_{t=1}^n \frac{y_t - \hat{y}_t}{y_t} \quad (\text{CH4})$$

- naivné modely vyjadrujú hypotézy o vzťahu medzi dvoma hodnotami tej istej premennej, ktorú sledujeme v obdobiach bezprostredne nasledujúcich po sebe
- môžeme ich použiť pre tvorbu prognózy aj v prípadoch, keď disponujeme malým rozsahom empirických pozorovaní
- tento typ modelov slúži taktiež na porovnanie presnosti predpovede s ostatnými prognostickými modelmi ako aj regresnými modelmi

Základné modely

Model predpovede bez zmeny

$$\hat{y}_{n+1} = y_n \quad (\text{M1})$$

Model absolútnej zmeny

$$\hat{y}_{n+1} = y_n + (y_n - y_{n-1}) \quad (\text{M2})$$

Model relatívnej zmeny

$$\hat{y}_{n+1} = y_n \frac{y_n}{y_{n-1}} \quad (\text{M3})$$

Kvartálny model

$$\hat{y}_{n+1} = y_{n-3} \quad (\text{M4})$$

Kvartálny trendový model

$$\hat{y}_{n+1} = y_{n-3} + \frac{y_n - y_{n-4}}{4} \quad (\text{M5})$$